

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 27 Lutego. V. S. ROKU 1807

WILNO d. 27 lutego. Imperatorski Uniwersytet Wileński dnia 4 Miesiąca zeszłego Januarii stosownie do ustaw na urząd Rektora Uniwersytetu wybrał Członka swego Astronoma obserwatora Jana Sniadeckiego mę a ze światła i gorliwości o dobro nauk i edukacyi publiczney znanego, i gdy wybor ten przez Cesarza Iegomości dnia 19 tegoż Miesiąca anuarii naymilościwiey został potwierdzony dnia więc 24 terazniejszego Februarii wspomniony Astronom obserwator Jan Sniadecki urząd Rektora przepisany porządkiem obiał.

S. PETERSBURG VS. d. 15 lutego. Zmarły Szeł Kozłowskiego półku muszkietyerów GM Makszejew wymazuje się z rang listy Stana Konsyliarz Wasilew uwolniony od 40 letniej służby z pensją do ywotną całej gaży. J. J. Mość pochwaliwszy środki przedsięwzięte od Ministra handlowego ku polepszeniu eglugi na Wyszniwo odzkih wodach i rzece Woldze, rozkazał następujące dzieła hydrauliczne wykonać. 1. Kamienną śluę nową w dole Wyszniego Wołoczka przy jezierce Mstinie. 2. Kopać kanały prowadzące do śluz, i dla sprowadzenia wod rzeki Szliny do jeziora Mstina. 3. Zrobić beyszloty przy jezierce Szlinie. 4. na rzece ranitai. 5. na rzece Osuga Kamienne. 6. drewniane na tej rzece przy Powiedi. 7. przy prostekskim mlynie. 8. przy mlynie Kamieńskim. 9. naprawić w niektórych miejscach rzekę Twerec, i odnowić stary nazbyt Chirski kanał w Wysznim Wołoczku. W gorze rzeki Wołgi zrobi wielki drewniany beyszlót z śluzami. 11. drugi taki na rzece Seliarowce. Te wszystkie roboty dla większej wygody mają być rozdzielone na 5 lat, zaczynając w roku terazniejszym naybardziej potrzebne; na wszystkie przeznacza się ogolem summa million 49 t. rubli.

Kładniemy osnowę naywyszego Manifestu, którym nadane są wielorakie przywileie stanowi kupieckiemu.

Rozdział 1 o kupieckich towarzystwach czyli kompaniach. Pragniemy, ażeby wierno poddani kupcy nasi, mianowicie dla rozkrzewienia handlu wewnętrznego, ośmiadli się w kompanie. Nikt iednak prawem nie przymusza się do tego, lecz ma sobie wskazaną drogę nową. Kupieckie towarzystwa mocą prawa będą dwojakie: zupełne i na wierze. Może być ieszcze towarzystwo cząstkowe, które składa się z wielu osob znośzących w iedno pewne summy, tych zaś pewny ogół daje składany kapitał. Ale ponieważ cel onego zciągają się do wanych zamiarów ekonomiki państwa, przeto takie kompanie robią się za naywyższem potwierdzeniem gdy zaś przyjmują uczestników stanu wszelkiego, nie należą wprost do przepisów kupieckich.

Kompania zupełna składa się z 2 i więcej towarzyszy do równej gildy zapisanych, którzy się umowili handlować razem pod imieniem dla wszystkich powszechnem; ta zowie się domem handlowym pod ich nazwaniem. Kompanistowie takiego domu handlowego

odpowiadają za wszelkie onego długi w ogólności i szczególe majątkiem swoim ruchomym i nieruchomym; Wzajemne obowiązki między kompanistami, iakoteż z postronnemi na ogólne imię domu przyjęte, termin i niezakreślenie czasu żadnego kompanii, zaley od umowy wzajemney. Umowa między kompanistami zrobiona w początku ięśli się nie przeciwi fundamentalnym prawdom tu postanowionym, i prawu powszechnemu cywilnemu i handlowemu, ma równą moc z prawem.

Kompania na wierze składa się z iednego lub wielu towarzyszy równej gildy, z przyłączeniem iednego lub wielu ustronnych, którzy powierzają pierwszym na handel wiadome summy kapitałów swoich w mniejszej lub większej liczbie; ta zowie się domem handlowym pod nazwaniem towarzyszy i kompanii. Towarzysze tego domu podlegają tymże prawdom, które są postanowione dla kompanii zupełney; dla ustronnych osob kapitały swoje powierzających stanowią się następujące. Dający na wiarę swój kapitał w przypadku zniszczenia domu odpowiada tylko danym kapitałem; nie może z nikim obowiązków przyjmować na imię domu handlowego.

Chociaż kompanistowie zapisani być powinni w iedną gildę, oćiec iednak z synem lub wnukiem po synu albo brat z bratem rozonym, mogą otwierać dom handlowy, tak żeby ieden z nich starszy płacił od kapitału do gildy. Inne dzieci albo krewni nie będą towarzyszami w domu handlowym, chyba iężeli z nimi który osobno wnidzie do równej gildy. Dzieci i krewni do gildy nie wpisani, mogą być ustronnemi powierzającami kapitały swoje domowi; lecz to powierzenie im ieszcze nie daje stanu zycia. Kompanista iednego domu handlowego być nie może towarzyszem drugiego, gdyż iak wyżej rzeczono, odpowiada za dług domu iednego całym majątkiem.

Handlowe domy iednego i drugiego rodzaju przyjmują cywilne i kupieckie nazwanie, gdy do Magistratu i Rady wniosą wypis wzajemnych umów swoich, obwieściwszy przyjaciół swoich kupców drukowanymi listami. Ten wypis pokazuje rodzaj kompanii zupełney lub na wierze, imię oyczyne, mieszkanie, stan samych towarzyszy, podpis tych i pieczęć, którzy umocowani są bezpośrednio zarządzać interessami ogół kapitału złożonego przez towarzyszy i ustronnych; ostatni czyli mają być wyrażeni, zostawnie się w asney ich woli. Rada donosi Ministrowi handlowemu, dla wiadomości o każdym towarzystwie nowem ze wszystkimi szczegółami, i kiej sama odebrała. Przestrzega się, iż oświadczenie kapitału przed Rządą Magistratem w żadnym przypadku nie obowiąznie do płacenia podatku od tegoż kapitału. Dom kupiecki obu rodzajów, według gildy do której wpisani są towarzysze, używa praw handlowych.

Rozdział 2 o wchodzeniu Szlachty do handlu. Treść poprzedzającego rozdziału pokazuje, że Szlachcic Rossyjski może wchodzić do składu kompanii ku-

pieckich. Tego pragniemy, i żądaliśmy, gdy d. 4 listopada r. 1802 darowaliśmy Szlachcie prawo wewnętrznego handlu hurtowego. Pragniemy zaś dla umocnienia związku między dwoma stanami Państwa, w tym jeszcze celu, ażeby Szlachta nie będąca w służbie cywilnej i wojskowej, przykładać się mogła do powszechnego dobra w zawodzie trudów kupieckich. Zatem odtąd mocen będzie każdy Szlachcic nie będący w służbie Monarszey lub Gubernskiej z wyboru, zapisywać się według woli w gildę, według miejskich przepisów następującym sposobem. Pozwala się zapisywać w gildę 1 lub 2; do 3 zabrania się wpisywanie, jako przyznane bezkorzystnie. Zapisany w gildę płaci od kapitału podatek naznaczony, i znosi powinność miejską i wszelkie ciężary. Zapisany w gildę używa praw i swobod teyże właściwych. Zapisany w gildę może otworzyć dom handlowy na wyższych ustawach, albo wchodzić w kompanię kupiecką.

Rozumieć trzeba, że Szlachcic znoszący powinność i ciężar stanu kupieckiego równo z kupcem, nie przestaje pełnić obowiązków stanu Szlacheckiego. Może być wybierany do miejskiej służby, lecz służąc według stanu kupieckiego, już przez lat 3 nie może być wybierany do Gubernskich obowiązków. Jednak służba miejska liczy się onemu za Szlachecką, która jednak nie uwalnia od miejskiej. W sprawach i sporach kupieckich idzie do sądu jako kupiec, wyiwszy ciężkie i kryminalne przestępstwa gdzie podpada sądowi jak szlachcic. Gdy przyjmuje obowiązek w dziełach kupieckich, może używać wexłów na podstawie i części ustawy bankruckiej, i sądzi się równym sposobem w przypadku bankructwa. W obowiązkach zaś i sprawach zdarzających się w obywatelskim stanie, podlega przepisom w części bankruckiej ustawy położonym.

Rozdział 3 o kupcach cudzoziemskich w Rosyji. Cywilne i handlowe prawa kupców cudzoziemskich, którzy pod panowaniem Naszym i Przodków naszych, w spokojnym i wojennym czasie, doznawali szczególnych względów, odtąd zawarte będą w następujących przepisach. Sam tylko wiernopoddany ma prawo zapisywać się w gildy kupiectwa Rosyjskiego. Nikt z cudzoziemców nie ma prawa zapisywać się w gildy, chyba że sam lub cudzoziemka po mężu zechce przyjąć wieczne poddaństwo Monarchii Rosyjskiej. Cudzoziemiec iako nie wieczny poddany, nie używa praw i swobod gildom właściwych, mniej ieszcze może wymagać iakich przywilejów wyłączających w cywilności, przemyśle, handlu, i żegludze. Te trzy prawidła odtąd będą na zawsze powszechne, nieodmienne.

Z osobliwego względu Monarszego ku wygodom kupców cudzoziemskich, na czas dozwalaiają się następujące wyjątki. Cudzoziemcy dotąd zapisani w gildach, zostaną w dzisiejszym stanie od dziśdnia na 6 miesięcy w których biegu według woli wnidą w poddaństwo wieczne, albotież po upłynionym terminie używać zaczną praw cudzoziemskim kupcom służących, wyżey położonych, i tu następujących. Ormiańskiego rodu kupcy w Rosyji osiadli, którym nadane były dawniey swobody czasowym okolicznościom odpowiednie, w przeciągu 6 miesięcy, mają obrać środki stosowne do niniejszego Manifestu, w innych rzeczach zachowując porządek dotąd trwający. Byłoby życzeniem naszym, ażeby ten naród tak przywiązany do tronu Rosyjskiego, używał praw miejskiej ustawy i nowych przywilejów, które bez porównania przewyższają wszelkie dotąd byłe wyłączone nadania. Tym kupcom którzy są zapisani w gildy kupieckie miast portowych

Czarnego i Azowskiego morza, pozwala się nadal do przyezrzenia prawo wchodzenia do gildy. Dla oddalenia wąpliwości oświadcza się, że cudzoziemcy przy portach Azowskiego i Czarnego morza używający praw gildy tylko w Chersonskiej, Ekaterinosławskiej, i Tauryjskiej Guberniach, nie przenoszą praw gildyjskich daley, i nie mogą wpisywać się w gildy miast innych wyiwszy samych tylko tamtejszych nadmorskich, aniteż gdziekolwiek bądź przyłączyć się, oprócz tych Gubernii na prawie gościa cudzoziemskiego.

Prawa handlowe kupcowi cudzoziemskiemu w Rosyji służące zawierają się w dwojakim znaczeniu, gościa albotież kupca zaieżdżającego. Gościem jest ten, który dla używania swobod handlu hurtowego, wstąpi w niezupełne obywatelstwo miasta nadmorskiego lub granicznego i prócz celney opłaty, taryffą lub drugiemu ustawami przepisanej, daie procent z ćwiercią od kapitału obiawionego wyey nad 100 t. rubli. Zaieżdżający jest każdy cudzoziemiec, który powszechnie zajmując się hurtowym handlem przy iedney birzy lub zastawie celney, a nie wewnątrz miasta, pacy prócz celney opłaty taryffą lub innemi ustawami przepisanej procent z ćwiercią od 25 t. rubli, iezeli nad 6 miesięcy handlować będzie. Zatem do upłynienia 6 miesięcy nic nie płaci; po upłynieniu zaś roku albo wstępuje w obowiązek i prawo gościa, albo wyieżdża z państwa, albo zostaje się pod nazwaniem cudzoziemca nie handlującego.

Przyieżdżający kupcy nie Europejscy wyięci są od obowiązków przepisanych dla gościa i kupca zaieżdżającego. Dla ich pożytku zwalnia się moc tego Manifestu, tak iż według czasu na dopełnienie mają być wydawane urzządzenia właściwe. To wyłączenie będzie mieć miejsce na całej granicy gdzie dotąd zachowuje się oddzielna taryffa nie ogólna. Ponieważ w celney ustawie mocno jest zabroniono cudzoziemcowi z cudzoziemcem handlować między sobą, przedawać i zamieniać towary; i teraz potwierdza się ażeby kupiec zagraniczny ch ciał gość i zaieżdżający, ani tajemnie ani iawnie nie przedawał i zamieniał towarów swoich takiemu cudzoziemcowi, lecz kupcowi Rosyjskiemu, ażeby nie używał na podeyście imienia poddanego Rosyjskiego. A iezeli poddany będzie w tém dostrzeżony, zostanie oddalony od portu i odesany do sądu.

Jeden i drugi z tych cudzoziemców kupiwszy hurtem towar, pod żadnym pozorem nie może przedać lub zamienić w Rosyji w drugie ręce nawet pod pozorem iż okręt nie przyszedł, aniteż wypisanego towaru przedać lub zamienić cudzoziemcowi, lecz kupcowi Rosyjskiemu. Co żeby się zachowało rząd obowiąże Maklerów, a dostrzeżonych w przestępstwie odeszle do sądu, cudzoziemców zaś winnych ukarze sztrófami. Jezeli cudzoziemiec gość lub zaieżdżający wypisuje iakie rzeczy nie dla handlu, lecz tylko dla domowej wygody własney czy drngich osob w takim przypadku bez pośrednictwa kupców Rosyjskich użyje tych rzeczy ku potrzebie zamierzoney. Rozumie się że cudzoziemiec gość lub zaieżdżający, obcy prawom gildy, niczem nie handluie w domu swoim czyli kwaterze, i na gościnnym dworze, i nie otwiera kramów, magazynów. Te prawidła stanowią się powszechne, fundamentalne, nieodmienne, i wezmą moc zupełną po upłynieniu szczególnych traktatów przez które były dozwolone ustawy z niniejszą nie zgodne.

Cudzoziemskiemu gościowi tam gdzie zapisał się dozwolono mieć domy w mieście i za miastem dla mieszkania. Oprócz podatku kapitałowego znosi miejską powinność i ciężary ogólne, lecz nie będzie wybierany do miejskiej służby. Może iezdzić kareta dwó-

ma lub czterna końmi zaprzęzoną. Służy iemu prawo w Gubernii zakładać i utrzymywać fabryki i rękodzielnie, używając do tego ludzi wolnie najętych. Pozwala się iemu handel przewodów pieniężnych na cudzoziemskie birże i domy. Pozwala się gdy iest fabrykantem, kupować i wypisywać z zagranicy do swoich fabryk potrzebne zapasy i narzędzia, przedawać hurtem w miastach, iakoteż w fabryce i rękodzielni swoje produkta, wysyłać one za granicę na swój lub cudzy rachunek, pod imieniem własnem lub Rossyiskich i cudzoziemskich kupców. Te produkta dla zapobieżenia wybiegom, miejscowy Magistrat naznaczy pieczęcią.

Cudzoziemiec gość choziażby nie był fabrykantem prawo ma w państwie dla wewnętrznego handlu kupować hurtem towary u kupców Rossyiskich i obywatelów, nie zaś u poddanych; nadto w miastach i siedzibach zawsze u kupców, nigdy po wsiach. Kupione towary może ładem i wodą swobodnie wysłać do portu lub za granicę. Tenże gość choiby nie fabrykant może wypisywać z zagranicy pozwolone towary, przedawać one hurtem przy birży i w mieście, lecz zabrania się iemu, choziażby na czyikolwiek rachunek, do drugich miast i siedzib wysyłać one dla hurtowej sprzedaży. Może wypisane towary wysyłać na sprzedaż na 3 główne iarmarki, Korenny, Makarewski, Jrbitski, bez cła od przewozu, które odtąd zupełnie iest zniesione. Może kupione i wypisane towary za zapłatą składać w skarbowych lub miejskich imbarach, w sklepach własnych pod domem, czyli w cudzych według umowy, zkad później hurtem przeda. Cudzoziemiec gość może wyjechać z Rossyi do swej oyczyzny, zadość czynniejszy obowiązkom wyrażonym w ustawie miejskiej.

Handlowe prawa i obowiązki te same nadają się cudzoziemskiemu domowi handlowemu, iakie służą iedney osobie gościa, z tym żeby każdy towarzysz płacił od obiawionego kapitału, iak wyżej napisano. Choziażby ten dom miał poddanych Rossyiskich za towarzysów lub przykładających summy; przez to iednak bynajmniej nie powiększa praw swoich kupieckich i obywatelskich. We wszelkich interessach, sprawach swoich, handluie, liczy się, sądzi się prawem gościa, i według traktatu z tém mocarstwem, którego iest poddanym. Taki dom handlowy obowiązany iest pełnić wszelkie przepisy wyżej postanowione.

Cudzoziemcowi kupcowi zajeżdżającemu dozwala się iezdzić parą koni w karecie. Może, byleby nie w mieście i siedzibie, aniteż wewnątrz Państwa, lecz przy birży kupować u Rossyiskich kupców hurtem towary dla wewnętrznego targu; także wypisywać i przy birży hurtem przedawać towary wypisane kupcom Rossyiskim. Wypisane i wysyłające się towary może za opłatą składać w skarbowych i miejskich sklepach, albotież w prywatnych według umowy. W ogólności kupcowi zajeżdżającemu nie służą prawa właściwe gościom cudzoziemskim, inne prócz tu wyrażonych.

Dla dokładniejszego zrozumienia handlu hurtowego, iaki pozwala się kupcom zagranicznym, zlecamy wiernopoddanym kupcom Moskiewskim i handlującym przy porcie S. Petersburgskim, zrobić przepis dogodny handlowi obustronnemu, który Minister handlowy Nam poda na rozważę. Zalecamy kupcom przepisać handel hurtowy według liczby naczyń i paków, w których przywożą się towary, na miarę lub wagę; według ceny towarów w tym przypadku, gdzie nie można było naznaczyć inney miary lub wagi dla ciecży i ogromności, według innych znaków do celn zbliżających, mając to na uwadze, że karta handlu hurtowego w różnych czasach narodowego przemysłu nie

może zostać na zawsze iedną i nieodmienną. Do kończywszy przepis dla cudzoziemców, kupcy obu miast stołecznych podadzą także przez Ministra ustawę na handel hurtowy wewnętrzny.

Rozdział 4 O dystynkcyach i przywilejach stanu kupieckiego. Chociaż według prawa każdy obiawiający kapitał zamierzony, ma moc zapisać się w gildy; w powszechnem iednak rozumieniu różni się kupiec od drugiego: które ażeby się utwierdziło, odtąd prawo nie miesza Podradczyka, przekupnia. Fabrykanta z aktualnym kupcem, pod którego imieniem rozumie się tylko handlujący hurtem w Monarchii, albo w porcie i zagranicą, iakoteż właściciel okrętu, bankiera, który swój handel osnował za przewodach wexlowych i kursie. W skarbowych podradach i odkupach kupcy nie inaczej będą przyjmowani, iak następującym sposobem. Do podradu i odkupu, którego summa roczna przenosi 12 t. rubli, nie dopuszcza się kupiec z gildy, gdzie zaś przechodzi 50 t. nie wnidzie kupiec z gildy.

Aktualny kupiec i gildy dla dystynkcyi nazywają się i pisze się kupcem i klasy; inni zowią się kupcami i gildy. Kto prowadzi handel hurtowy a razem drobny czyli targ sklepowy, albo przy handlu hurtowym iest razem podradczykiem i odkupczykiem, ten nie iest kupiec i klasy. Niesłusznie zowiący się kupcem i klasy traci to imie, iесли kto iemu to zarzuci i dowiedzie. Postrzeganie tego zleca się wszystkim do brze myślącym kupcom i Radzie, która utrzymuje listę kupców i klasy corocznie oną dopełniając i odmieniając, gdy liczba pomnaża się lub ubywa; o czém Rada corok donosi Ministrowi handlowemu. Takim sposobem wyższe dostoięństwo między stanem kupieckim odtąd rozróżniać się będzie nie imieniem i rangą, lecz stopniem pracowitości oświeconey, i ważnością pracy.

Potwierdzają się prawa z gildy, z tą uwagą, że kupiec tey gildy w miastach pogranicznych i portach nie iest uczestnikiem ani wysyłania ani sprowadzenia towarów, zatem niema nadanego prawa zamieniać, przedawać, handlować bezpośrednio z cudzoziemcami gdyż to iest własnością i gildy. Do tego zakazu nie zciąga się drobny handel na granicy wiejskich produktów czyli miejskich rękodzieł, do wygody domowej potrzebnych. Utwierdzają się prawa i gildy z tym warunkiem, że kupiec tego stopnia i w Guberniach gdzie są osobne przepisy, w ogólności używa niezaprzeczonego prawa przez wszelkie tamteysze drogi i porty, swoim imieniem wysyłać i wypisywać towary; równie gdy tam wpisze się w liczbę gości z cudzego miasta przybyłych, używać będzie wszelkich swobod handlowych, w całej obszerności ustaw miejskich.

Stanowi kupieckiemu daje się moc nie przyjmowania do gildy kupca dostrzeżonego w bankructwie podstępny, albo skazanego na wygnanie za inne przestępstwa iakoteż urzędnika który honor stracił, i szlachcica sądowym wyrokiem odpadłego od tey dostoięności. Zdarzone w tém przykłady rozkazujemy pokryć niepamięcią. Zgromadzeniu kupieckiemu stolicy lub Gubernskiego miasta według 52 artykułu miejskich ustaw, wolno z 3 gildy oddalać zkazanego sądem cywilnym albo w iawnem przestępstwie dostrzeżonego, w ostatnim przypadku nie czekając wyroku sądowego. Przydatkowa ćwierć procentu, którą kupcy płacą od kapitału, odtąd nie będzie przyjmowana do Monarszego dochodu, lecz nayıłościwiey daruie się miastom, ażeby pomnażając tę sumnę na gaże dla służących z wyboru kupieckiego, zachowały ją na przyszłość, paki nie zaydziej osobne o tém urządzenie.

Rekrutką powinność pieniężną, dla okazania względów Naszych na dostojność zgromadzenia kupieckiego, najlaskawiej zdejmujemy ze wszystkich 3 gild na wieczne czasy, rozkazując w następnym wyborze ten podatek wyłączyć z Monarszych rachunków. Kupcom i gildy pozwala się jeździć kareta dwoma lub czterema końmi. Kupcy i klasy wiernopoddani w mieyskiej służbie wybierani tylko być mogą do urzędów znacznie szcych. Kupcy i klasy wiernopoddani płci męskiej mają sobie nadać dystynkcyą przyjeżdżać do dworu Naszego. Kupcy mianowicie i Klasy wiernopoddani mają prawo noszenia szpady, w Rossyjskiem zaś odzieniu szabli. Te dwie dystynkcyje pozwalają się iedney osobie, która kapitał obiawiła, na dzieci zaś i członków familii osobnego kapitału nie obiawiających nie r zciąga się. Rozumieć trzeba, że te dystynkcyje służą do czas, póki kto nie straci stopnia k pca i Klasy.

Chcąc uwiecznić na potomność pamiątkę familii kupców i klasy, wkładamy na Ministra handlowego obowiązek otworzenia księgi pod tytułem; księga znaczniejszych familii kupieckich. Ta dzieli się na dwie części, do pierwszej zapisane będą te familie kupieckie, których wnuk poka e ze przez dwa ciągiem pokolenia, to jest dziad i ociec iego, nie nagańnie zajmowali mieysce w gildzie wyższej. Zaczne imie takiego wnuka będzie zapisane, po nim następcy z prostey linii. W drugiej części zapiszą się uboczne linie tychże familii, nawet upadłe. Licząc od dnia tego, w którym pierwsze otwarcie księgi będzie naznaczone przez Ministra handlowego za osobnym rozkazem naszym epoki wpisów odnawiać się częściey nie mają iak w lat 6, przy zachowaniu wszelkicy pilności w roztrząsaniu dowodów.

Gdy stanie chociażby ieden z kupców i klasy z dowodami, kada podczas wyborów prosi naczelnictwo trzymającego w stolicy, a g dym uznany pomieszczenia w księdze sam zaprasza znaczniejszych Szlachty, ażeby świadkami byli. Za ich przybyciem i w obecności znaczniejszych kupców, zapisuje się kupiecka familia na wieczne czasy, przy podpisach świadków i z wyrażeniem roku panowania naszego. Ta księga stanowi się dla kupców Rossyjskich wiary Chrześciańskiej, z tym warunkiem ażeby rzecz iawna była, że dziad i ociec uznanego godnym wpisu, iako i on sam handlowali w gildzie wyższej pod Rossyjskiem panowaniem. Dla kupców zaś wiary Machometañskiej każemy otworzyć księgę w mieście Kazanie.

Takim sposobem otworzywszy całemu zgromadzeniu kupieckiemu nową drogę do z bogacenia się, darując z Tronu znamienite dystynkcyje i stan ten podwyższając, pobudzeni samą sprawiedliwością, i względ mając na nowy stopień powszechnego szacunku własnego kupcom, uznaiemy, że dawniejsza ustawa o kapitałach obiawionych nie odpowiada terazniejszemu ich dostojenstwu; nowe uczynimy w czasie następnym.

Nazwisko Imienitych obywatelów iako mieszące dostojenstwa rozmaitego rodzaju, odmieniamy dla kupców, dozwalając tym którzy one noszą wnieść do gildy według prawa powszechnego. Nazwisko Imienitych obywatelów będzie dystynkcyą dla uczonych i doskonałych w kunsztach ludzi na dawney osnowie.

Naostatek w dowod Monarszey troskliwości naszej o dobro handlu, darujemy wiernopoddanemu stanowi kupieckiemu obu miast stołecznych i Gubernskich prawo, jeżeli im zdawać się będzie, 1 że handel idzie nie stosownie do zamiarów i ustaw naszych; 2 że prawa kupieckie są osłabione przez niewyrozumienie, opuszczenie, lub zła wolę pełniących one; podawać o tém wszystkim przełożenie swoje do Ministra handlowego

przez mieyskich naczelników swoich; Minister zaś według władzy so ie powierzoney albo sam czynić będzie, albotę nam rzecz do rozwagi poda, wkładamy na niego obowiązek strzedz i bronić praw i dystynkcyi stanu kupieckiego w zupełney onych mocy, tak żeby w tyżem urzędów mieyscowych, lub niewyrozumieniem samych kupców nie były w niczem nadwerężone.

Ten nasz Manifest, przez który utwierdza się i powiększa się pamiątka ustawy mieyskiej rozkazujemy zapisać w liczbie fundamentalnych ustaw Monarchii. Rozkazujemy Rządzącemu Senatowi wygotowawszy na pergaminie to pismo z wyrażeniem wielkiego tytułu Naszego, podać Nam do podpisania, po czém rozkażemy ten przywilej utwierdzić Monarszą pieczęcią Naszą i oddamy go kupieckiemu stanowi, a eby wiecznie zachował, i dopełniał prawo darowane. Będąc w zupełnym przekonaniu, że te dowody będą przyjęte za uroczysty zadatek Monarszey dobroci dla stanu kupieckiego, z nim oraz błagamy N. y. wyższego Pana, ażeby zesłał błogosławienstwo swoje na zamiary Nas ze, i darował Państwu Rossyjskiemu pomyślność i dostatek zarządzony pracą i trudem tego zgromadzenia, które nowym zaszczytem ozdabiamy. Dan w S. Petersburgu dnia 1 stycznia roku 1807, panowania naszego 6 roku. ALEXANDER.

Minster handlowy Graf Mikołay Rnmiañców.

TRIESTE d. 16 stycznia. Eskadry Mocarstw zprzymierzonych krążąc nie ustannie po morzu Adryatyckim, zbliżają się często do portu naszego, mianowicie iednak mają na oku Wenecki, gdzie już razy kilka walczyły z nieprzyjacielskimi statkami. Cattaro i Castelnuovo, mimo tyle wieści przeciwnych, dotąd zajęte są żołnierzem Rossyjskim i narodu Montenegro; w twierdzach Dalmackich Francuzi liczne załogi mają.

WURTZBURG d. 15 stycznia. Gdy w Prusach południowych zagaściła się dyarrea, podano Wiedeńskiemu zgromadzeniu lekarskiemu zapytanie, iakie są naj ewniejsze środki leczenia tey choroby, i zapobieżenia skutkom szkodliwym. Na co odpowiedziano, iż dobry pokarm i wino mogą niejakim sposobem wstrzymać szerzenie się tey klęski.

HANNOWER d. 16 stycznia. Twierdza Nienburg z ziemią zrównana jest zupełnie przez Francuzów. Prowincyo n Prusko Westfalskim nieprzyjaciel kontrybucyą narzuca: Hrabstwo Mark płacić musi 2 milliony, Xięstwo Munster półtrzecia millona, kra owa Szlachta składać obowiązana część tych summ dziesiąt.

WILNO d. 27 Intego

Szanowne rany obrońców Oyczyzny w bataliach za oną otrzymane, natychmiast powinny być opatrywane. Aby ci odważni Rycerze, po wyleczeniu się pospieszyc mogli pod zwyciężkie Chorągwie dla zbierania nowych Laurow,

Pękna płeć zaw ze i wszędy dystyngowała się politowaniem nad cierpiącą ludzkością, Do niej uda ię się i uwiadamiam, że szarpie dla przybyłych tu rannych ludzi są nieodbitie potrzebne.

Grafnie Ogińska i Cho seul przysławszy już do mnie pewną ilość przez się zrobioney szarpki, okazały dowod przywiązania swego do oyczyzny i ludzkości, dowod mówię przez czułe Damy, iakimi Miasto tuteysze jest ozdobione; warty naśladowania. Li tościwe Dusze chcące iść za tym przykładem do roczynności, raczą adressować się do niżej podpis nego, w Domu JW. Gubernatora Woiennego Litewskiego mieszkającego. Dnia 23 Februarii 1807 Roku.

Weitzien Stanu Konsyliarz, i Doktor Nadworny. JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI.